

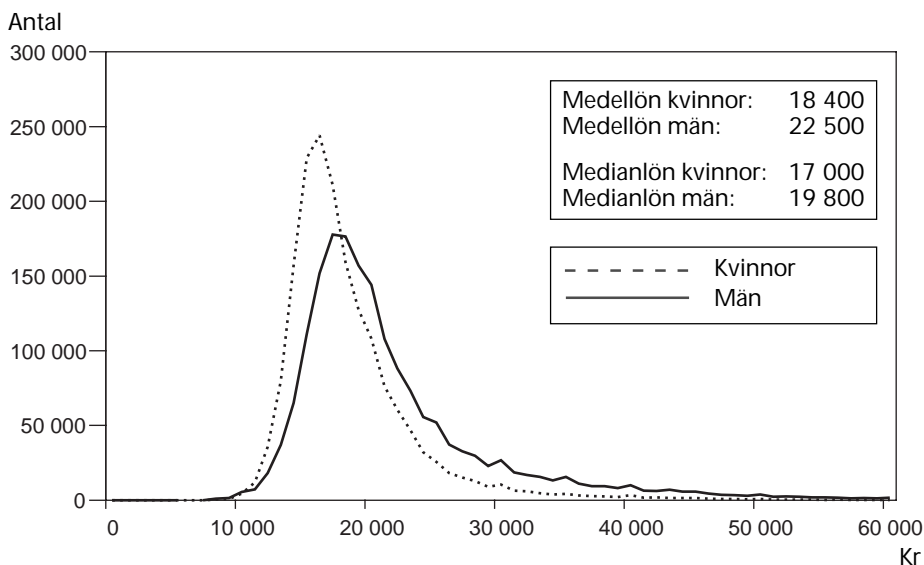
Arbetsmarknadens lönestruktur

Löneskillnader mellan anställda förklaras av en mängd olika faktorer t.ex. utbildning, yrke och sektor. Den faktor som förklarar störst del av variation i lön är yrke som förklarar ca 40 %. I flera av bokens diagram visas genomsnittlig månadslön efter några viktiga förklarande faktorer. Inledningsvis görs en grov uppdelning i sektorer och region varefter en mer detaljerad indelning efter utbildning respektive yrke följer. Avslutningsvis kommer ett könsuppdelat avsnitt.

Genom indelning av datamaterialet i olika grupper, t.ex. sektorer, går information förlorad vilket medför att jämförbarheten mellan olika grupper kan framstå som större än vad den egentligen är. Det saknas också förklarande faktorer av stor betydelse. Några av dessa anses vara arbetsledaransvar, yrkeserfarenhet samt ett antal individuella egenskaper. Dessutom är den nuvarande yrkesindelningen grov. Detta kan leda till att betydelsen av de använda faktorerna missbedöms.

Lönespridning

Diagram 2 Lönespridning samt median och medelvärde

Liten lönespridning

Nästan 76 % av alla anställda har en lön mellan 14 000 och 23 000 kronor. Drygt 50 % av männen tjänar mellan 16 000 och 21 000 kronor och 71 % av kvinnorna har en lön mellan 14 000 och 20 000 kronor. Det finns få anställda med relativt hög lön.

Medianen ligger närmare den mest förekommande lönen än vad medelvärdet gör. Det beror på att medelvärdet påverkas mer av de högsta lönerna än vad medianen gör.

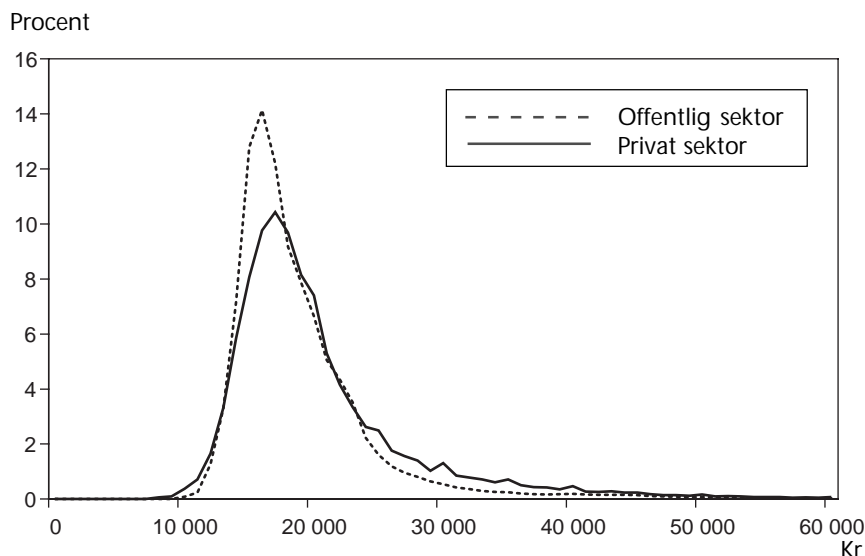
Lönespridningen har ökat de senaste sju åren

Ett sätt att mäta lönespridning är att beräkna kvoten av den 90:e percentilen och den 10:e percentilen. 90 % respektive 10 % av de anställda har en lön som är lägre än vad den 90:e respektive 10:e percentilen visar.

Under 1980- och 1990-talen har individuell differentierad lönesättning blivit vanligare på arbetsmarknaden. Detta har medfört att lönespridningen sedan 1995 långsamt har börjat öka. Ökningen mellan åren 1992 och 2000 var 12 %.

Lön efter sektor

Diagram 3 Andel anställda inom offentlig respektive privat sektor efter lön

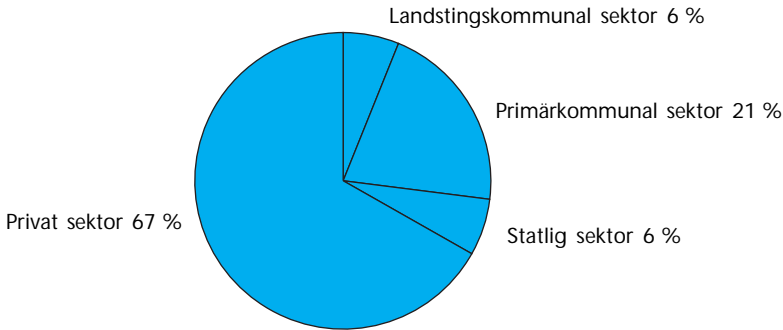

Mindre lönespridning inom offentlig sektor

Löneskillnaderna är mindre i offentlig sektor än i privat sektor. Det är även i privat sektor som lönespridningen har ökat mest under de senaste åren. Inom offentlig sektor är lönespridningen¹⁾ 1,7 och inom privat sektor 2,1.

1) Ett sätt att mäta lönespridning är att beräkna kvoten av den 90:e percentilen och den 10:e percentilen. 90 % respektive 10 % av de anställda har en lön som är lägre än vad den 90:e respektive 10:e percentilen visar.

Diagram 4 Andel anställda efter sektor

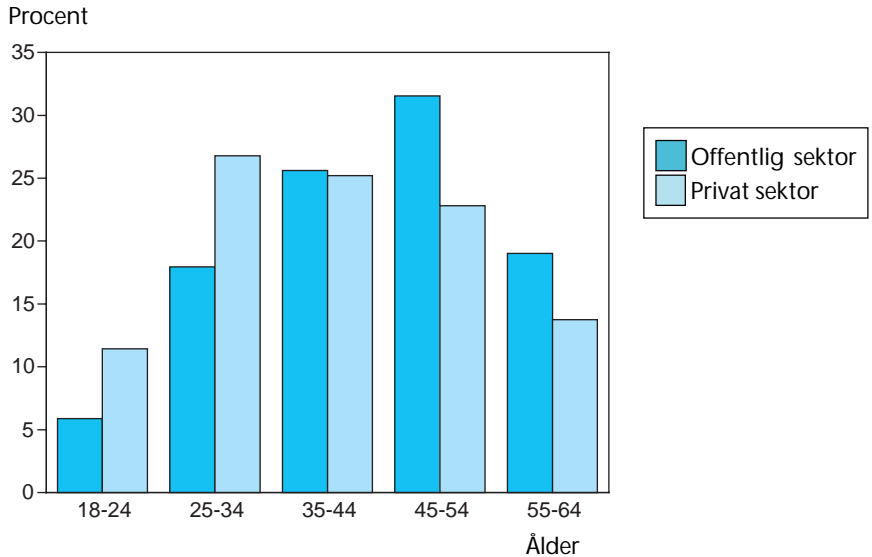

Privat sektor växer

Av det totala antalet anställda arbetar två tredjedelar inom privat sektor. Av dessa är cirka hälften arbetare och hälften tjänstemän. Sedan 1992 har den privata sektorn växt från att omfatta ca 55 % av det totala antalet anställda till 67 %. Bolagisering av offentliga verksamheter medför att dessa enheter övergår till privat sektor. Inom den offentliga sektorn är primärkommunal sektor störst, 21 % av det totala antalet anställda återfinns där.

Anställda inom primärkommunal sektor har relativt låg lön jämfört med anställda i övriga sektorer. Vid tolkning av löneskillnader mellan sektorer bör man ta hänsyn till skillnader i bl.a. yrkes- och ålderssammansättning.

Diagram 5 Andel anställda efter ålder inom offentlig och privat sektor

Flest unga i privat sektor

Andelen yngre är större inom privat sektor, medan andelen äldre är större inom offentlig sektor. De anställda inom privat sektor som är 45 till 54 år har den högsta genomsnittliga månadslönen, 22 500 kronor. Den lägsta genomsnittliga månadslönen, 14 700 kronor, har gruppen 18-24-åringar inom offentlig sektor. Störst löneskillnad mellan offentlig och privat sektor är det för 35-44-åringar, där skillnaden är 3 500 kronor.

Diagram 6 Genomsnittlig månadslön efter ålder inom offentlig och privat sektor

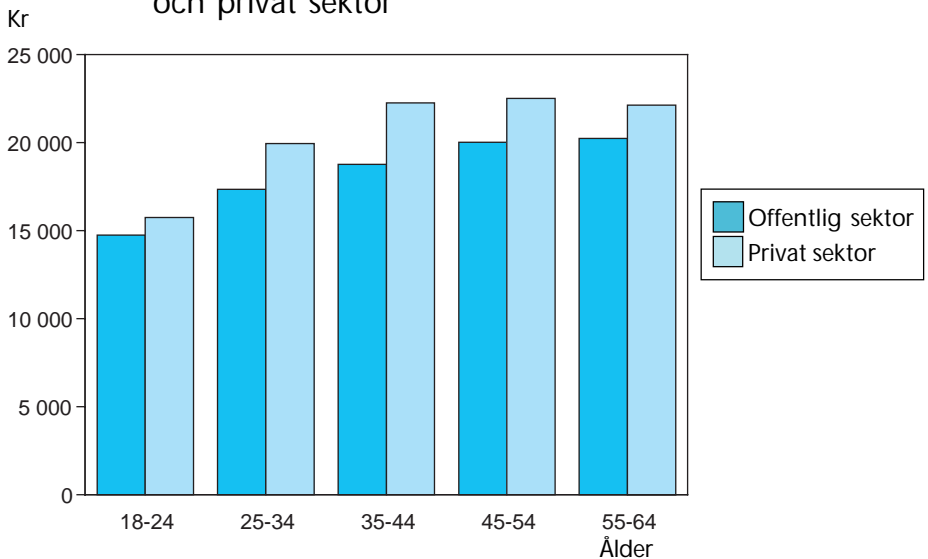
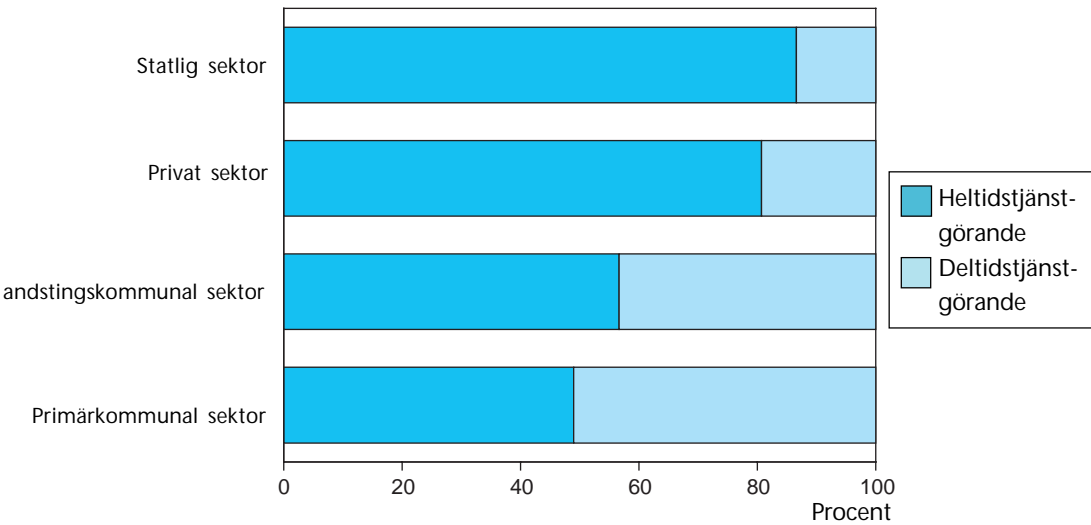

Diagram 7 Andel hel- respektive deltidstjänstgörande efter sektor

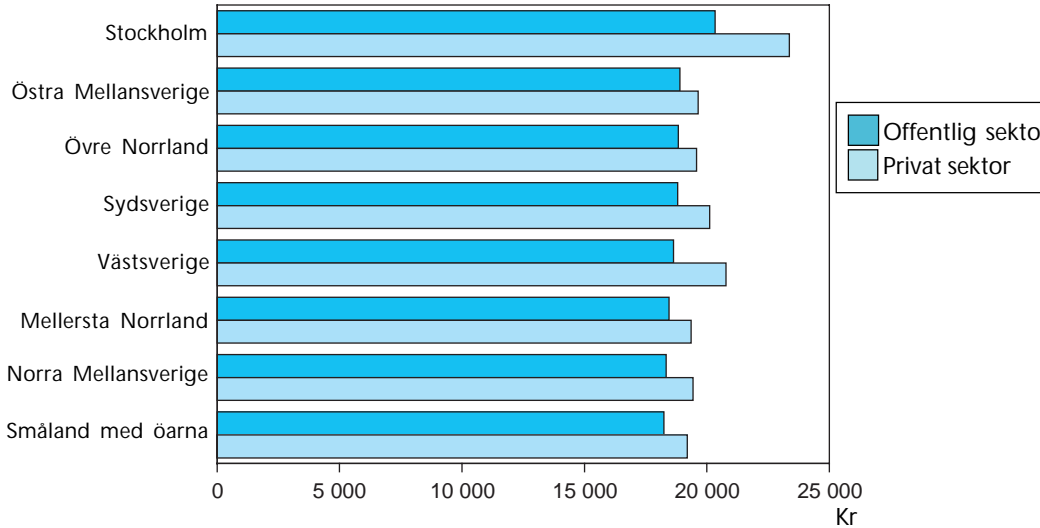
Lägre lön för deltidstjänstgörande

En majoritet av de deltidsanställda är kvinnor. Inom primärkommunal och landstingskommunal sektor är ca 50 % deltidstjänstgörande och där återfinns flera kvinnodominerade yrken, t.ex. inom vården. Inom privat sektor är en mycket mindre andel av de anställda deltidstjänstgörande.

Den genomsnittliga månadslönen är lägre för deltidstjänstgörande än för heltidstjänstgörande inom samtliga sektorer. Den största skillnaden finns inom privat sektor, där deltidstjänstgörande oftast finns i andra yrkesgrupper än heltidstjänstgörande. Inom statlig sektor är skillnaderna mellan yrkesgrupper inte lika stora.

Lön efter region

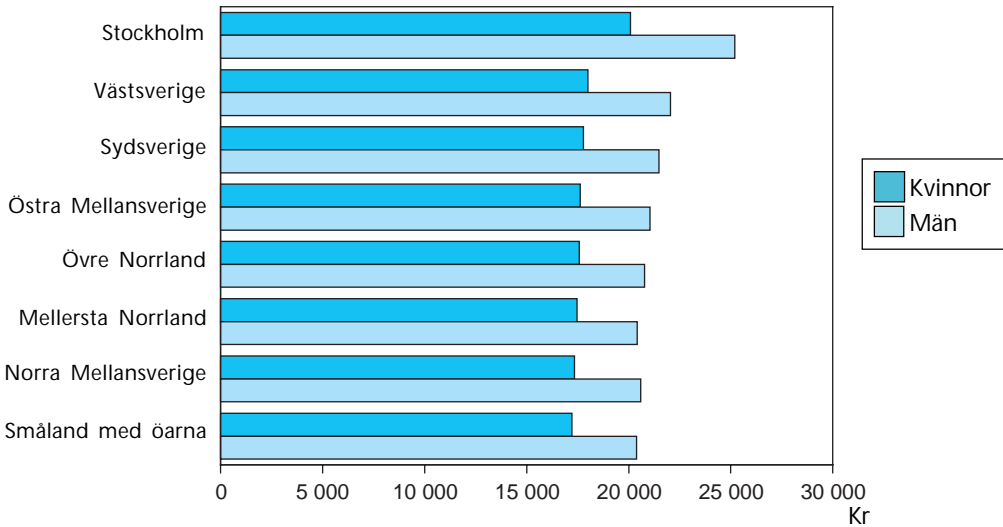
Diagram 8 Genomsnittlig månadslön efter region inom offentlig och privat sektor

Högst lön i Stockholm

I samtliga regioner är den genomsnittliga månadslönen högre inom privat sektor än inom offentlig sektor. Den största löneskillnaden mellan offentlig och privat sektor finns i Stockholmsregionen. Där finns dessutom den högsta genomsnittliga månadslönen för både offentlig och privat sektor. De lägsta genomsnittliga månadslönerna för både offentlig och privat sektor finns i regionen Småland med öarna. Privatanställda i Smålandsregionen har en genomsnittlig månadslön som motsvarar 82 % av lönen för privatanställda i Stockholmsregionen. En offentliganställd i samma region har en genomsnittlig månadslön som motsvarar 90 % av en offentliganställd i Stockholmsregionen.

Diagram 9 Genomsnittlig månadslön efter region och kön

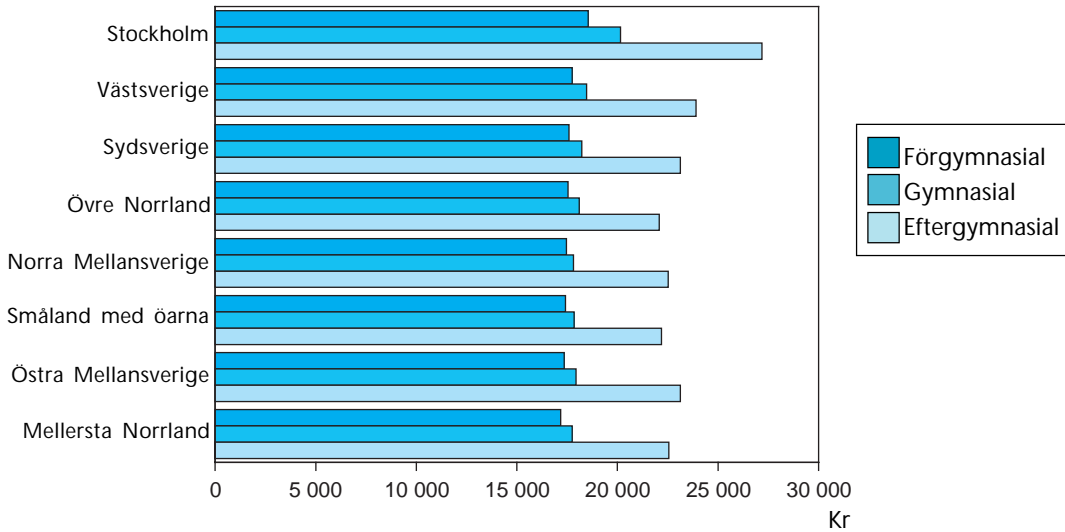

Män har högre löner i alla regioner

I alla regioner är männens genomsnittliga månadslön högre än kvinnornas. I Stockholmsregionen finns de högsta lönerna både för kvinnor och män. Där finns också den största skillnaden mellan kvinnors och mäns löner då kvinnornas genomsnittliga månadslön motsvarar 80 % av männens genomsnittliga månadslön. I Mellersta Norrland finns den minsta skillnaden mellan kvinnors och mäns löner. Där motsvarar kvinnornas genomsnittliga månadslön 86 % av männens löner.

De lägsta lönerna för både kvinnor och män finns i regionen Småland med öarna. Där är kvinnornas genomsnittliga månadslön 86 % av Stockholmskvinnornas lön. Männerna i smålandsregionen har en genomsnittlig månadslön som motsvarar 81 % av männens löner i Stockholm. Man bör dock komma ihåg att yrkessammansättningen i de olika regionerna kan variera och påverka lönestrukturen.

Diagram 10 Genomsnittlig månadslön efter utbildningsnivå och region

Utbildning påverkar lönen i hela landet

Skillnaden mellan den genomsnittliga månadslönen är störst mellan gruppen gymnasial utbildning och eftergymnasial utbildning i alla regioner. Löneskillnaden mellan förgymnasial utbildning och eftergymnasial utbildning är störst i Stockholmsregionen.

Skillnaden mellan regionerna med avseende på andel anställda med eftergymnasial utbildning är störst mellan Stockholm och Småland med öarna. Andelen anställda med eftergymnasial utbildning i dessa två regioner är 38 % respektive 26 %.

Diagram 11 Andel anställda efter utbildningsnivå och region

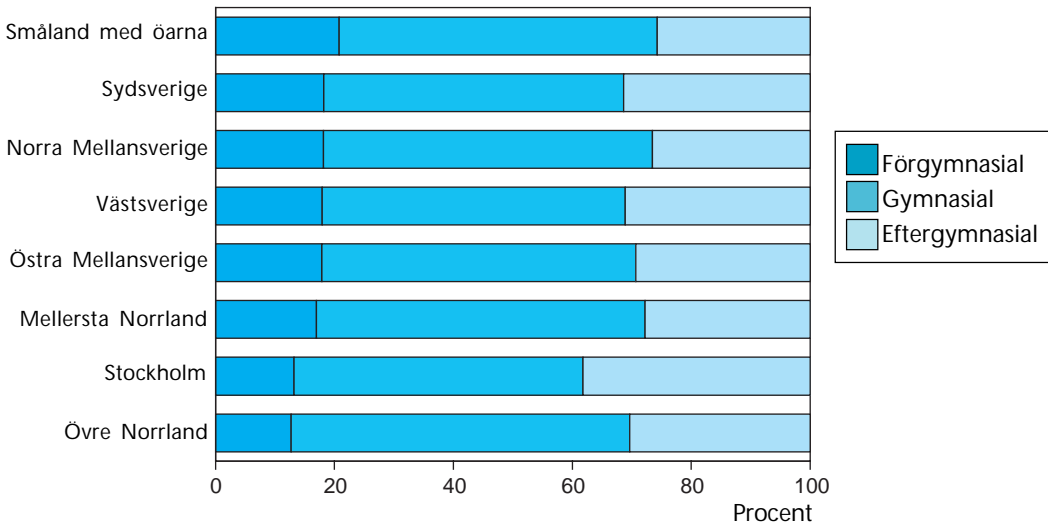
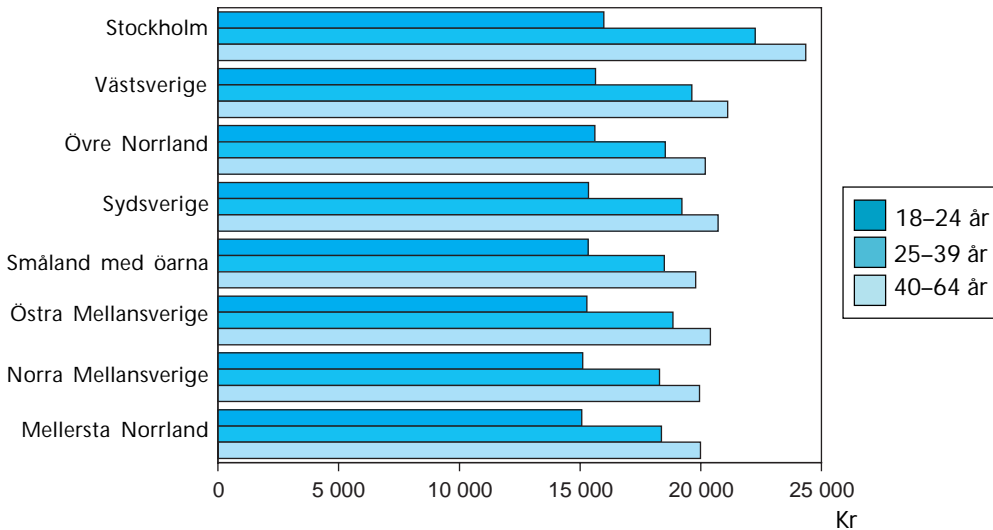

Diagram 12 Genomsnittlig månadslön efter ålder och region

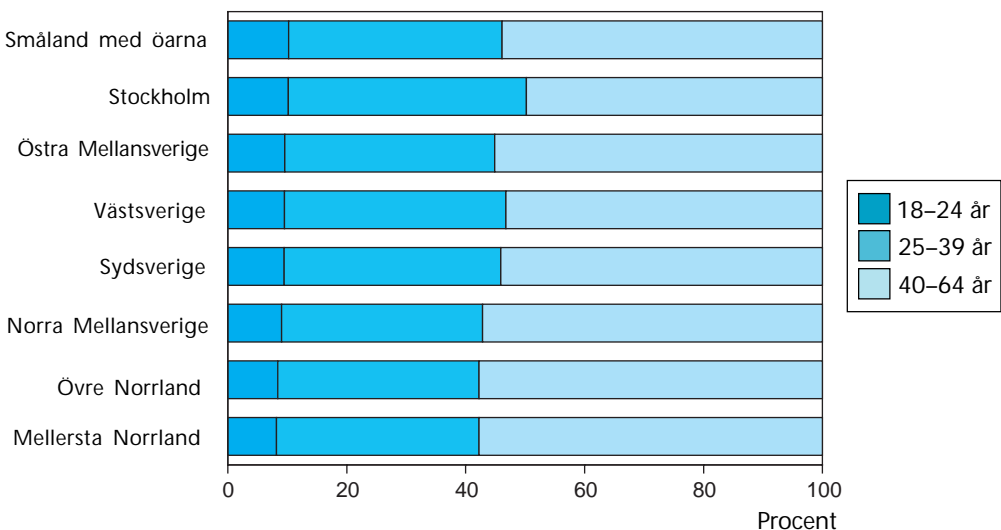

Lönen ökar med åldern

I alla regioner ökar lönen med åldern. Störst skillnad mellan gruppen 18-25 år och 40-64 år är det i Stockholm. Skillnaden där är nästan dubbelt så stor som i regionen Småland med öarna där skillnaden är minst. Gruppen 25-39-åringar i Stockholm har högre lön än alla 40-64-åringar i alla andra regioner.

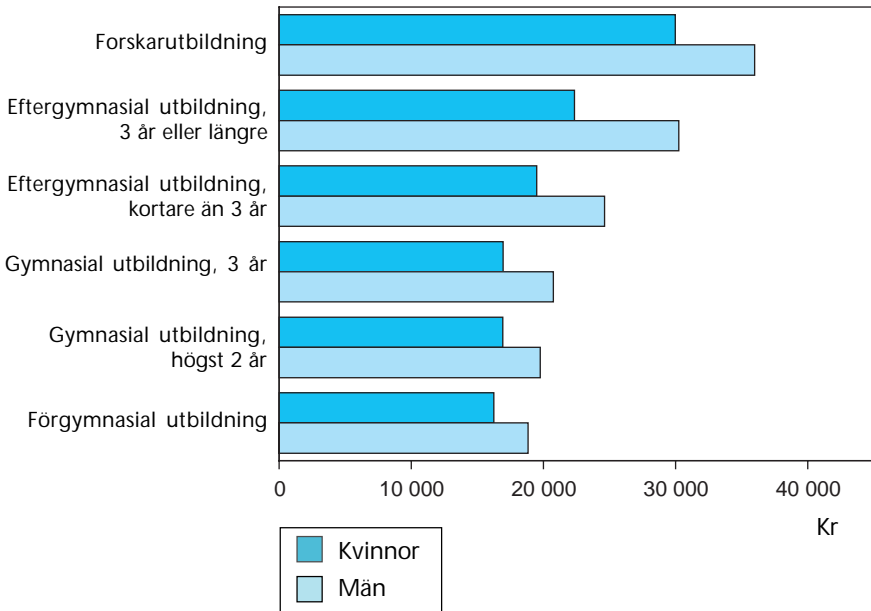
I åldersgruppen 18-25 år är skillnaden i lön mellan olika regioner liten. Det är först i de äldre åldersgrupperna som man ser någon skillnad i lön mellan de olika regionerna.

Diagram 13 Andel anställda efter ålder och region

Lön efter utbildning

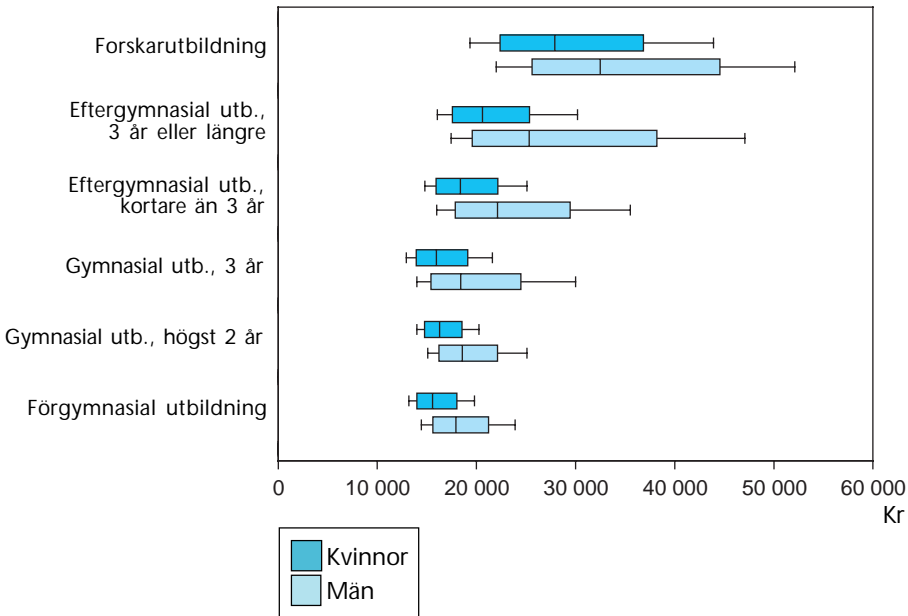
Diagram 14 Genomsnittlig månadslön efter utbildningsnivå

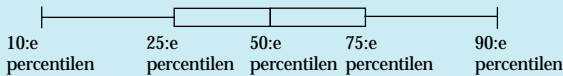
Högre utbildning lönar sig mer för män

Utbildningens längd antas påverka individens lön positivt, d.v.s. en längre utbildning ger en högre lön. Detta gäller för både kvinnor och män även om män generellt sett ligger på en högre lönenivå. Den grupp där skillnaden är störst mellan kvinnors och mäns genomsnittliga månadslön är eftergymnasial utbildning, 3 år eller längre (exkl. forskarutbildade). I den gruppen har kvinnor en genomsnittlig månadslön på 22 400 kronor medan männens lön är 30 200 kronor. Omkring 15 % av alla anställda har denna utbildningsnivå.

Diagram 15 Lönespridning efter utbildningsnivå och kön

Förklaring till lönespridningsmättet:

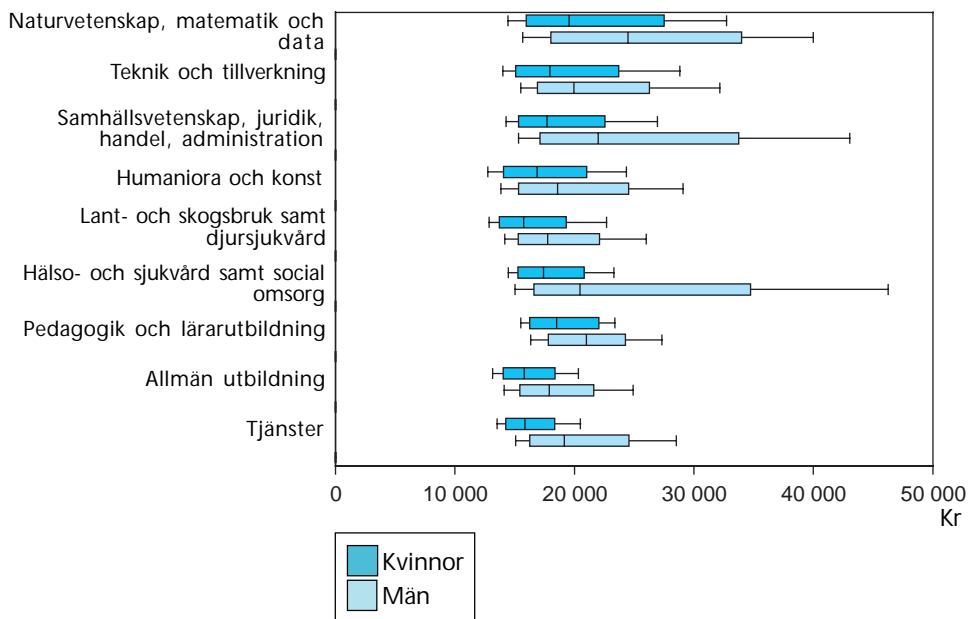
Andel anställda som har lägre lön än vad respektive mått visar:

10:e percentilen	10 procent
25:e percentilen	25 procent
50:e percentilen	50 procent
75:e percentilen	75 procent
90:e percentilen	90 procent

Störst lönespridning för män med lång utbildning

Män har större lönespridning än kvinnor inom samtliga utbildningsnivåer. Anställda med forskarutbildning har den högsta genomsnittliga månadslönen. Män med eftergymnasial utbildning 3 år eller längre (exkl. forskarutbildning) har den största lönespridningen. Lönespridningen för anställda med förgymnasial utbildning eller gymnasial utbildning, högst 2 år är relativt liten för både kvinnor och män.

Diagram 16 Lönespridning efter utbildningsinriktning och kön

Vårdutbildade män har störst lönespridning

Män har större lönespridning än kvinnor i samtliga utbildningsinriktningar. För utbildning mot teknik och tillverkning och utbildning för lant- och skogsbruk samt djursjukvård är skillnaderna mellan kvinnor och män med avseende på lönespridning små. Skillnaden i lönespridning mellan kvinnor och män är störst för gruppen med utbildning för vårdyrken. Detta beror på att en stor andel av männen är utbildade till läkare, 25 % jämfört med 3 % av kvinnorna.

Val av yrke efter utbildning

Traditionsbundet yrkesval

Kvinnor och män väljer oftast olika slags utbildningar. I detta avsnitt presenteras yrkesfördelningen för kvinnor och män som genomgått samma utbildning. Kvinnor och män som satsar på en högskoleutbildning förvärvsarbetar oftast inom samma yrken. Det finns ett antal utbildningar som i hög grad leder till ett bestämt yrke t.ex. läkare, grundskollärare, polis och bibliotekarie. För dessa utbildningar finns inga större skillnader mellan könen vad gäller yrkesval. Män blir dock oftare än kvinnor chefer. Exempelvis är 8 % av männen med ämneslärarutbildning ”drift- och verksamhetschefer”. Motsvarande siffra för kvinnorna är 4 %.

Gymnasieutbildade saknar i högre grad än högskoleutbildade tydliga målyrken. Yrkesvalet tycks för dessa vara traditionsbundet kvinnligt respektive manligt. Exempelvis återfinns 17 % av kvinnorna med verkstadsutbildning inom yrkesgruppen ”vård- och omsorgspersonal”.

Tablå 1 De tre största yrkesgrupperna för ämneslärarutbildning

Kvinnor		Män	
Yrkesgrupp	Andel i yrkesgrp.	Yrkesgrupp	Andel i yrkesgrp.
Grundskollärare	43	Gymnasielärare m.fl.	37
Gymnasielärare m.fl.	35	Grundskollärare	32
Drift- o. verksamhetschefer	4	Drift- o. verksamhetschefer	8

Tablå 2 De tre största yrkesgrupperna för verkstadsutbildning

Kvinnor		Män	
Yrkesgrupp	Andel i yrkesgrp.	Yrkesgrupp	Andel i yrkesgrp.
Vård- o. omsorgspersonal	17	Gjutare, svetsare, plåtslagare	11
Städare m.fl.	8	Maskinop., metall- och mineralbehandling	10
Handpaketerare o. fabriksarb.	8	Montörer	6

Exempel på andra utbildningar där kvinnor och män hamnar inom samma yrkesgrupp efter utbildningen är förskolläraryrket, fritidspedagog-, eftergymnasial fritidsledar-, sjuksköterske- och socionomutbildning. Gemensamt för dessa utbildningar är att de är eftergymnasiala och relativt yrkesinriktade. Eftergymnasiala utbildningar resulterar oftare än gymnasiala utbildningar i att kvinnor och män söker sig till samma yrkesgrupper efter utbildningen. Civilingenjörsutbildningen med inriktning mot byggnad, lantmäteri, väg- och vatten skiljer sig inte mot övriga efter-

gymnasiala utbildningar, d.v.s. kvinnor och män hamnar i samma yrkesgrupper. Intressant är dock att efter denna utbildning arbetar 11 % av männen som drift- och verksamhetschefer jämfört med endast 3 % av kvinnorna.

Tablå 3 De tre största yrkesgrupperna för fritids-
pedagogutbildning

Kvinnor		Män	
Yrkesgrupp	Andel i yrkesgrp.	Yrkesgrupp	Andel i yrkesgrp.
Förskollärare o. fritidsped.	66	Förskollärare o. fritidsped.	51
Vård- o. omsorgspersonal	6	Behandlingsass., fritidsled. m.fl.	6
Grundskollärare	4	Drift- o. verksamhetschefer	5

Gymnasiala utbildningar resulterar ofta i att kvinnor och män hamnar inom olika yrkesgrupper. Exempel på utbildningar är tandvårdsutbildning, utbildning inom lant- och skogsbruk/djursjukvård och verkstadsutbildning.

Av kvinnorna med tandvårdsutbildning arbetar 77 % inom gruppen vård- och omsorgspersonal, vilket inte är speciellt märkligt. Men motsvarande andel av männen är endast 5 %. En stor andel av männen, 43 %, arbetar däremot inom yrkesgruppen fotografer; ljud- och bildteknik.

Även efter utbildning inom lant- och skogsbruk/djursjukvård återfinns 17 % av kvinnorna inom yrkesgruppen vård- och omsorgspersonal. Största yrkesgruppen för männen, efter denna utbildning, är maskinförare.

Tablå 4 De tre största yrkesgrupperna för tandvårdsutbildning

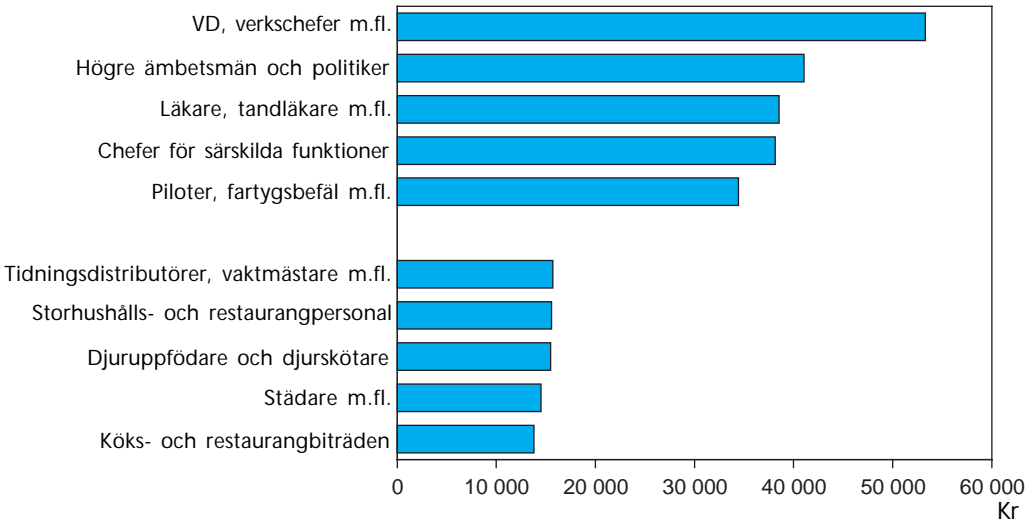
Kvinnor		Män	
Yrkesgrupp	Andel i yrkesgrp.	Yrkesgrupp	Andel i yrkesgrp.
Vård- o. omsorgspersonal	77	Fotografer; ljud- o. bildtekn., sjukhustekniker m.fl.	43
Fotografer; ljud- o. bildtekn., sjukhustekniker m.fl.	2	Finmekaniker m.fl.	29
Övrig kontorspersonal	2	Vård- o. omsorgspersonal	5

Tablå 5 De tre största yrkesgrupperna för utbildning inom
lant- och skogsbruk/djursjukvård

Kvinnor		Män	
Yrkesgrupp	Andel i yrkesgrp.	Yrkesgrupp	Andel i yrkesgrp.
Vård- o. omsorgspersonal	17	Maskinförare	12
Djuruppfödare o. djurskötare	12	Fordonsförare	9
Försälj, detaljhandel; demonstratörer m.fl.	11	Växtodlare inom jordbruk och trädgård	7

Lön efter yrke

Diagram 17 Fem yrkesgrupper med höga respektive låga genomsnittliga månadslöner

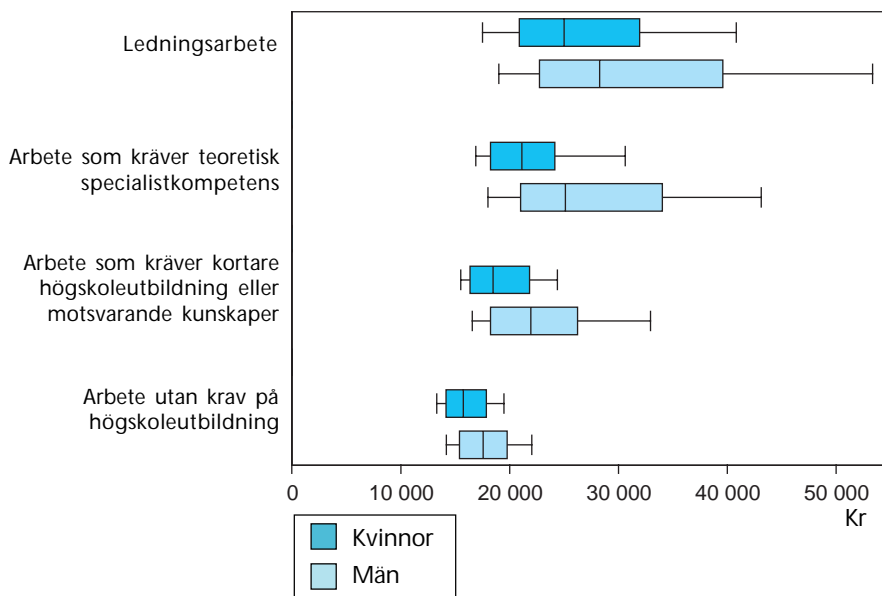

Verkställande direktörer tjänar mest

Yrket är en viktig förklarande faktor till löneskillnader mellan anställda. Olika yrken ger olika lön, vilket kan bero på ett flertal faktorer t.ex. arbetsmarknadssituationen, förhandlingar mellan arbetsmarknadens parter samt kvalifikationskrav i yrket. I denna publikation ges en beskrivning av löneskillnader mellan yrkesgrupper. Det görs ingen analys av orsaker till löneskillnader.

De högsta genomsnittliga lönerna finns inom "ledningsarbete och arbete som kräver teoretisk specialistkompetens". De lägsta genomsnittliga månadslönerna finns inom "arbete utan krav på högskoleutbildning". De yrkesgrupper som har högst genomsnittlig månadslön är antingen mansdominerade eller har jämn könsfördelning. De flesta av de yrkesgrupper som har låg genomsnittlig månadslön är antingen kvinno- eller mansdominerade. "VD, verkschefer m.fl." har nästan fyra gånger så hög genomsnittlig månadslön som "köks- och restaurangbiträden".

Diagram 18 Lönespridning¹⁾ efter yrkesområde och kön

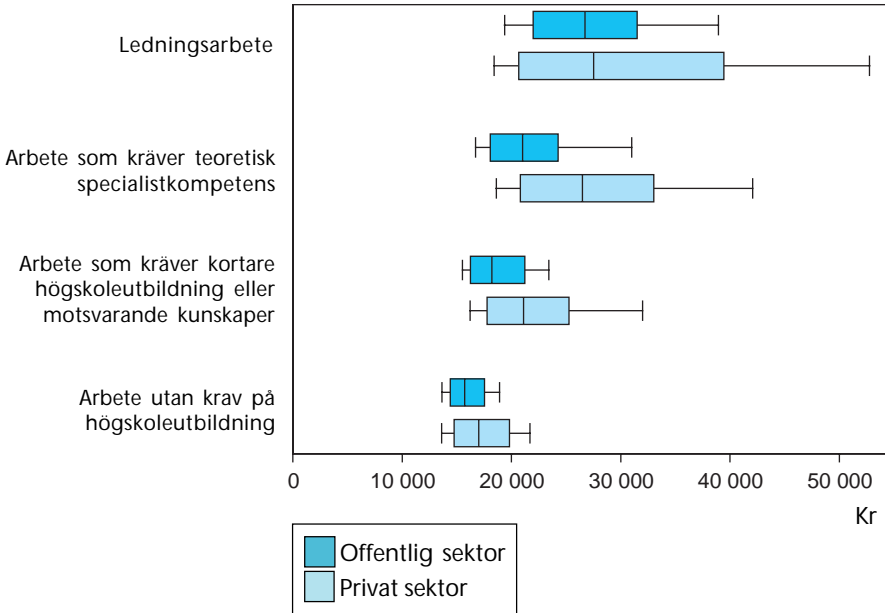
1) Förklaring till diagrammet och lönespridningsmättet finns på sidan 22.

Män har den största lönespridningen

Lönespridningen är större bland män än bland kvinnor. Yrkesområdet "ledningsarbete" har den största lönespridningen både för kvinnor och män. Av kvinnorna inom detta yrkesområde har 10 % lägre månadslön än 17 500 kronor och 90 % har lägre månadslön än 40 800 kronor. För män gäller att 10 % har lägre lön än 19 000 kronor och 90 % har lägre än 53 400 kronor. Yrkesområdet "arbete utan krav på högskoleutbildning" är mer homogent avseende lön för både kvinnor och män. Löneskillnaderna mellan könen är dessutom mindre. En majoritet av både männen och kvinnorna arbetar inom detta yrkesområde.

Diagram 19 Lönespridning efter yrkesområde inom offentlig och privat sektor

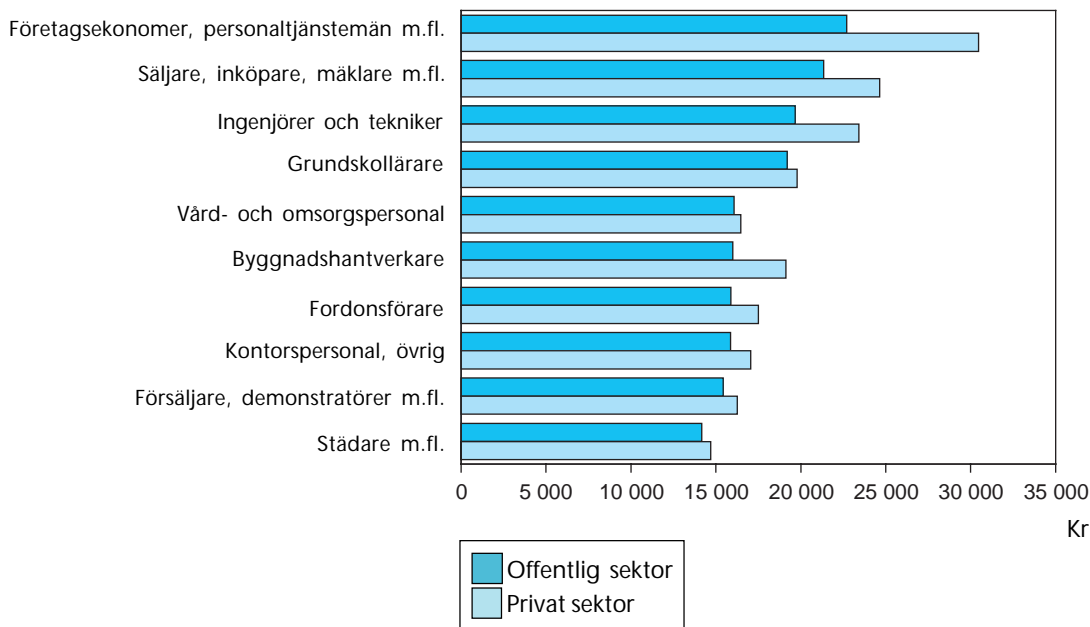
Störst lönespridning i privat sektor

Lönespridningen är generellt större inom privat än offentlig sektor. Inom både privat och offentlig sektor är det de inom yrkesområdet ledningsarbete som har den största lönespridningen. Minst lönespridning inom både privat och offentlig sektor finns i yrkesområdet arbete utan krav på högskoleutbildning.

Lönespridningen ökar då kravet på längre utbildning ökar. Det gäller i både privat och offentlig sektor men märks tydligare i privat sektor.

Medianlönen är lägre i offentlig än i privat sektor i alla yrkesområden.

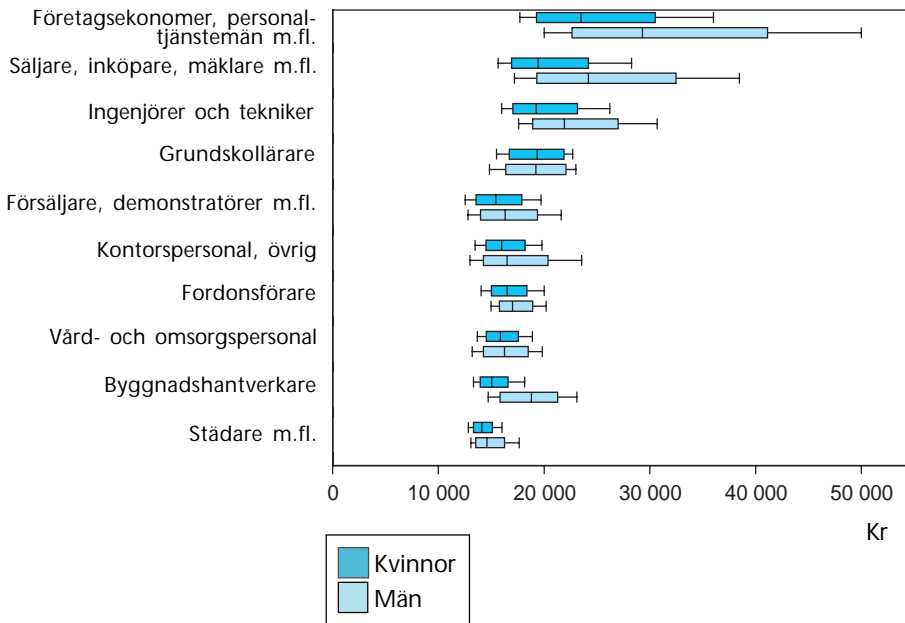
Diagram 20 Genomsnittlig månadslön efter yrkesgrupp inom offentlig och privat sektor

Högre lön i privat sektor

Inom de flesta yrkesgrupper är den genomsnittliga månadslönen högre inom privat sektor än inom offentlig sektor. I diagram 20 presenteras de tio största yrkesgrupperna på arbetsmarknaden. Inom dessa yrkesgrupper finns 46 % av kvinnorna respektive 31 % av männen. Den genomsnittliga löneskillnaden mellan offentlig och privat sektor är störst för "företagskonomer, personaltjänstemän m.fl.". Inom yrkesgrupper där en majoritet av de anställda arbetar inom offentlig sektor är löneskillnaderna små.

Diagram 21 Lönespridning efter kön och yrkesgrupp

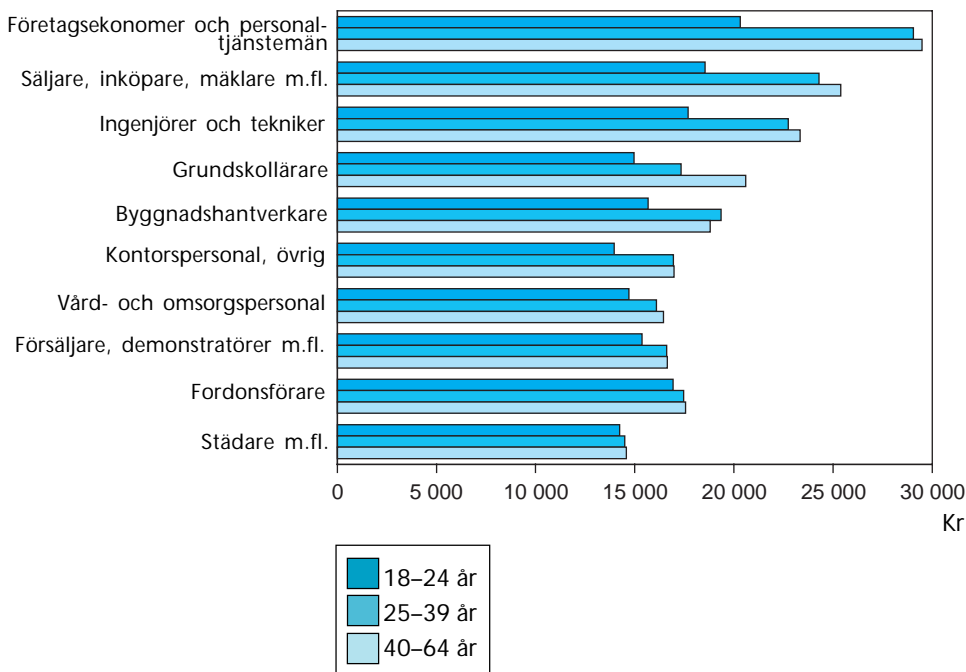

Små löneskillnader bland grundskollärare

I nästan alla yrkesgrupper har män högre genomsnittlig månadslön samt större lönespridning än kvinnor. I diagram 21 presenteras lönespridningen för de tio största yrkesgrupperna på arbetsmarknaden. Stor lönespridning finns inom yrkesgrupperna "företagsekonomer, personaltjänstemän m.fl." samt "säljare, inköpare, mäklare m.fl.". Lönespridningen är mindre inom yrkesgrupper som "fordonsförare" och "städare m.fl.". Generellt är lönespridningen högre i yrkesområden som kräver högskoleutbildning och lägre i yrkesområden som inte kräver högskoleutbildning. För "företagsekonomer, personaltjänstemän m.fl." är lönespridningen¹⁾ 2,0 för kvinnor respektive 2,5 för män. Motsvarande siffror för "fordonsförare" är 1,4 för kvinnor och 1,3 för män. Dessutom är de genomsnittliga löneskillnaderna mellan kvinnor och män oftast små i dessa yrkesgrupper.

1) Ett mått på lönespridning är att beräkna kvoten av den 90:e percentilen och den 10:e percentilen. 90 % respektive 10 % av de anställda har en lön som är lägre än vad den 90:e respektive 10:e percentilen visar.

Diagram 22 Genomsnittlig månadslön efter ålder och yrkesgrupp

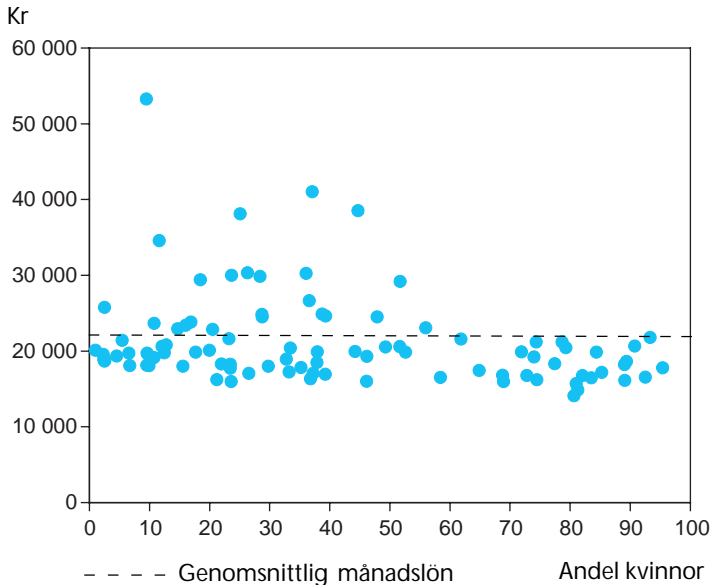
Åldern har betydelse för lönen

Löneutvecklingen efter ålder är större inom yrkesgrupper med krav på högskoleutbildning än inom yrkesgrupper utan krav på högskoleutbildning. I diagram 22 presenteras genomsnittlig månadslön för de tio största yrkesgrupperna på arbetsmarknaden.

”Företagsekonomer, personaltjänstemän m.fl.” har den största genomsnittliga löneskillnaden mellan äldre och yngre medan ”städare m.fl.” har minst genomsnittlig löneskillnad.

Lön efter kön

Diagram 23 Genomsnittlig månadslön inom olika yrkesgrupper efter andel kvinnor

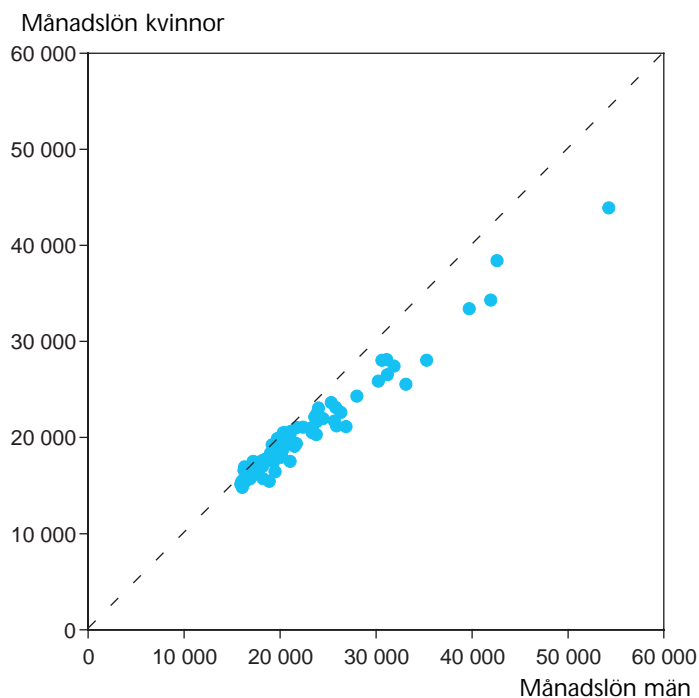

Yrkesgrupper med hög andel kvinnor är lågavlönade

Yrkesgrupper med hög andel kvinnor är relativt lågavlönade. Av de anställda kvinnorna arbetar 6,4 % inom yrkesgrupper med mindre än 15 000 kronor i genomsnittlig månadslön. Motsvarande siffra för män är 1,7 %. Inom yrkesgrupper med mer än 25 000 kronor i genomsnittlig månadslön arbetar 7 % av kvinnorna respektive 15 % av männen. De högavlönade yrkesgrupperna har en jämn könsfördelning eller är mansdominerade.

Utfallet av löneförhandlingar mellan arbetsgivare och fackförbund har inverkan på och påverkas av bl.a. utbud av och efterfrågan på arbetskraft. Detta kan leda till att lönen blir olika för olika yrken. Dessutom tillämpas individuellt differentierad lönesättning på arbetsmarknaden vilket ger arbetsgivaren stora möjligheter att påverka den individuella lönen.

Diagram 24 Genomsnittlig månadslön efter yrkesgrupp

Anm. Om kvinnor och män i samma yrkesgrupper haft lika lön hade alla yrkesgrupperna legat på den diagonala linjen

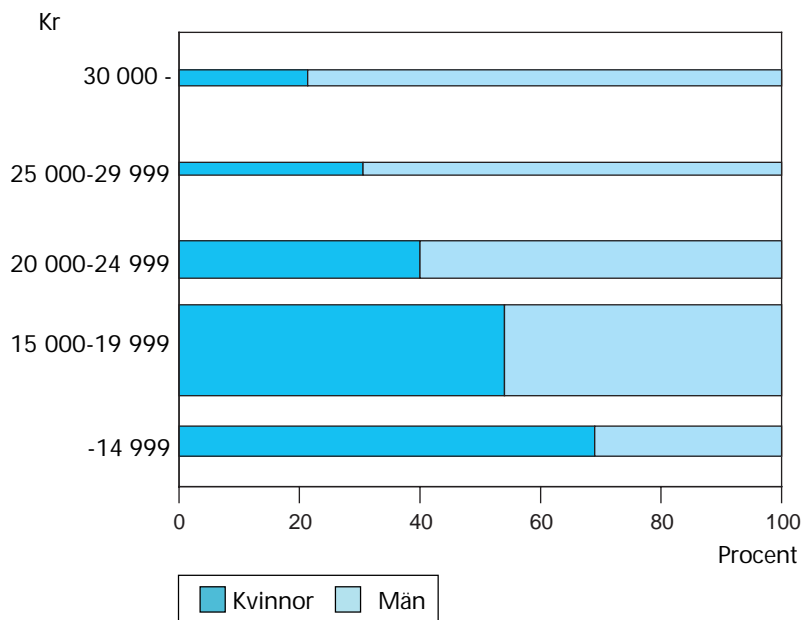
Män har högre lön inom de flesta yrkesgrupper

I diagram 24 jämförs kvinnors och mäns löner för samtliga redovisade yrkesgrupper. I de flesta yrkesgrupper har män högre genomsnittlig månadslön än kvinnor.

De största löneskillnaderna mellan kvinnor och män återfinns således i yrkesgrupper med jämn könsfördelning eller med hög andel män.

I kvinnodominerade grupper är lönerna relativt låga både för kvinnor och män.

Diagram 25 Andel kvinnor och män efter löneintervall

Anm. Staplarnas yta anger storleksordningen mellan grupperna

Män har de högsta lönerna

Av diagram 25 framgår att det finns betydligt fler män än kvinnor med höga löner. Gruppen med en månadslön på 30 000 kronor eller mer består av 8 % av de anställda och 21 % av dessa är kvinnor. Knappt 50 % av alla anställda har en lön mellan 15 000 och 20 000 kronor och här är könsfördelningen jämn.

Kvinnor är koncentrerade till lågavlönade yrkesgrupper

För att närmare klarlägga löneläget i vanliga kvinno- respektive mansyrken har ett urval gjorts av de fyra största yrkesgrupperna inom yrkesområdet "arbete med krav på högskoleutbildning" och yrkesområdet "arbete utan krav på högskoleutbildning" för kvinnor respektive män.

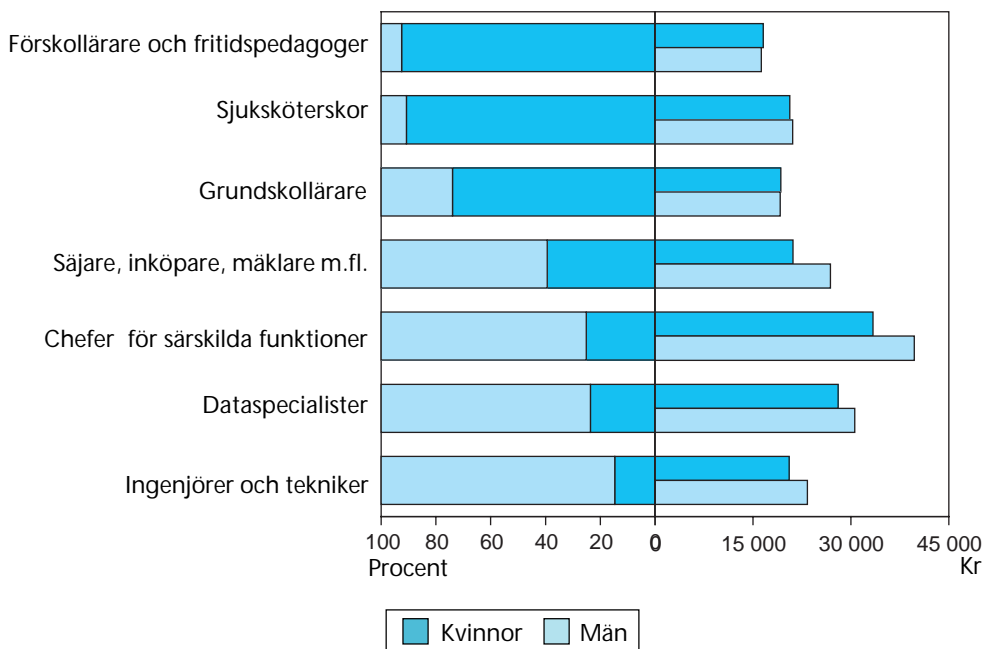
"Säljare, inköpare, mäklare m.fl." är en av de största yrkesgrupperna för både kvinnor och män inom yrkesområdet "arbete med krav på högskoleutbildning". Här är löneskillnaden mellan kvinnor och män stor. Kvinnor har en genomsnittlig månadslön på 21 200 kronor medan männens lön är 26 900 kronor. Detta är dock en mycket heterogen yrkesgrupp. Även i de andra fyra stora yrkesgrupperna för män är löneskillnaderna mellan könen stora. De fyra största yrkesgrupperna för männen inom detta yrkesområde täcker 16 % av de anställda männen och de har en betydligt högre lönenivå än motsvarande yrkesgrupper för kvinnor. Av kvinnorna befinner sig 13 % av de anställda inom de fyra största yrkesgrupperna för kvinnor. För de kvinnodominerade yrkesgrupperna är löneskillnaderna mellan könen små.

Inom de fyra största yrkesgrupperna utan krav på högskoleutbildning för kvinnor respektive män återfinns 37 % av de anställda kvinnorna respektive 16 % av de anställda männen. Dessa yrkesgrupper är relativt lågavlönade och löneskillnaderna mellan kvinnor och män är små.

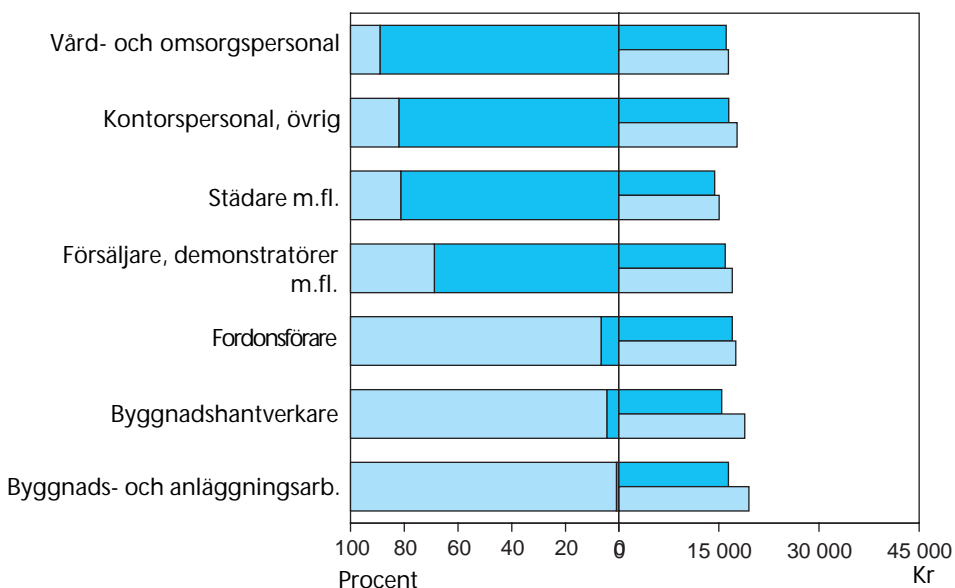

Diagram 26 Andel kvinnor och män samt genomsnittlig månadslön i stora yrkesgrupper

Arbete med krav på högskoleutbildning

Arbete utan krav på högskoleutbildning

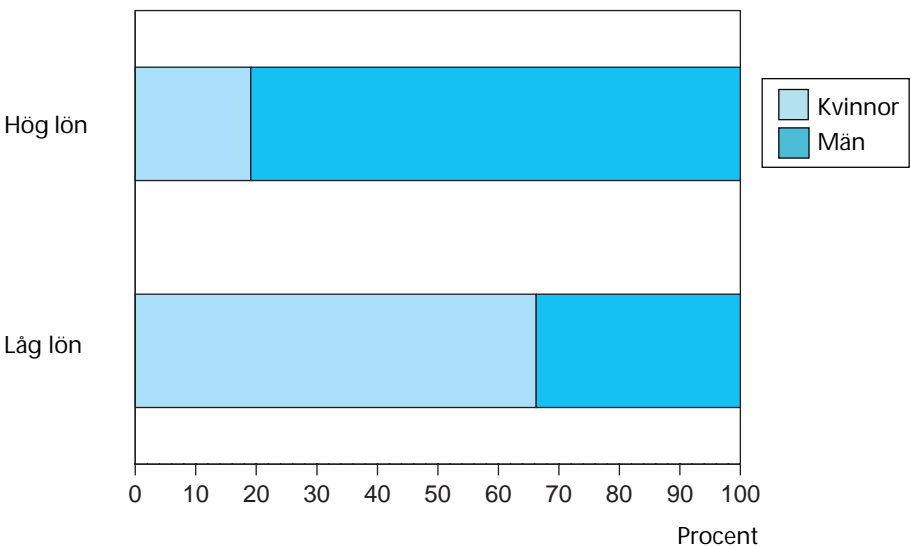
Hög- och lågavlönade

Årets specialstudie, som tidigare publicerats i Kvinnors och mäns löner, ägnas i år åt dem som har de högsta respektive lägsta lönerna i Sverige.

Om man radat upp alla löner efter storlek är fem procent av dem lägre än 13 500 kronor i månaden. Personerna med löner lägre än 13 500 kronor utgör gruppen som har låg lön. I andra änden är fem procent av lönerna högre än 35 000 kronor. De fem procenten vars lön är större än 35 000 kronor tillhör gruppen med höga löner. I vardera gruppen finns knappt 180 000 personer. I gruppen med de högsta lönerna finns det några som har en lön som är väldigt mycket högre än 35 000 kronor men de är relativt få.

Dessa grupper skiljer sig åt på olika sätt och vi har tittat en del på skillnaderna.

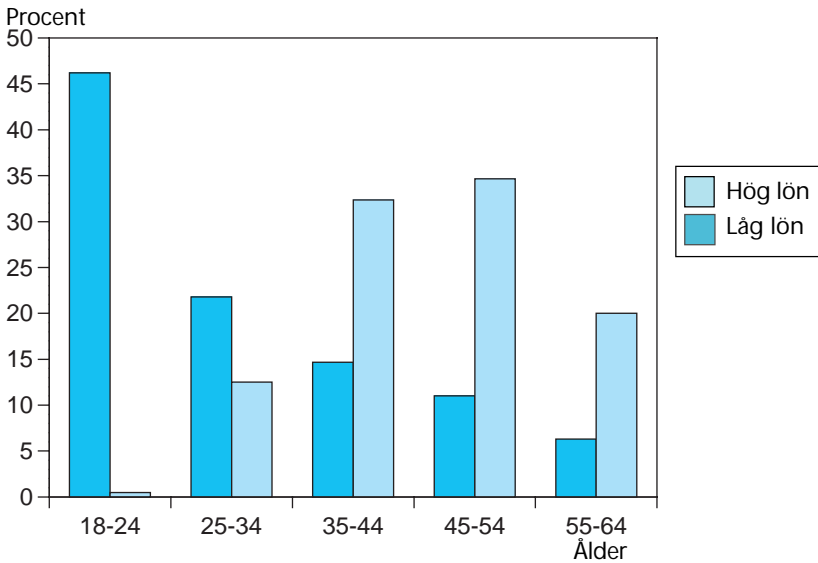
Diagram 27 Fördelning på kön

Fler kvinnor finns i gruppen med låg lön

Som synes i diagrammet ovan är könsfördelningen i grupperna ganska sned. I gruppen med de lägsta lönerna är över 65 % kvinnor och knappt 35 % män. I gruppen med de högsta lönerna är förhållandet det motsatta, männen utgör cirka 80 %. Således är knappt 20 % av de i gruppen med de högsta lönerna kvinnor.

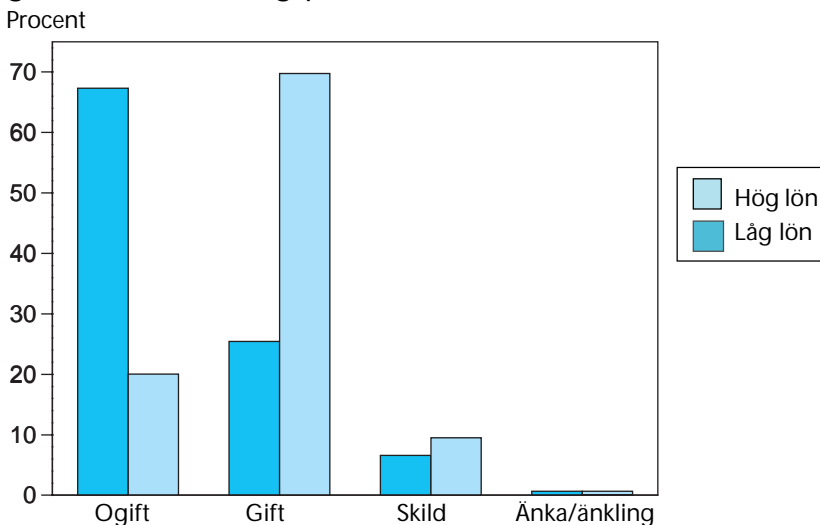
Diagram 28 Fördelning på åldersgrupper

Unga har låga löner

I diagram 28 syns det tydligt att unga utgör en stor del av gruppen med låga löner. Över 45 % av dem är mellan 18 och 24 år. Mindre än en procent av personerna i gruppen med höga löner hör till samma åldersgrupp. I gruppen med de högsta lönerna är de flesta mellan 35 och 54 år. Andelen som tillhör gruppen med låg lön sjunker då åldern ökar vilket inte är konstigt då lönen generellt ökar med åldern. Att så många unga finns i gruppen med låg lön kan bero på att de inte har någon formell yrkesutbildning eller ännu inte är klara med sin utbildning. Det är antagligen vanligare med olika typer av tillfälliga anställningar och "extraknäck" i den här gruppen.

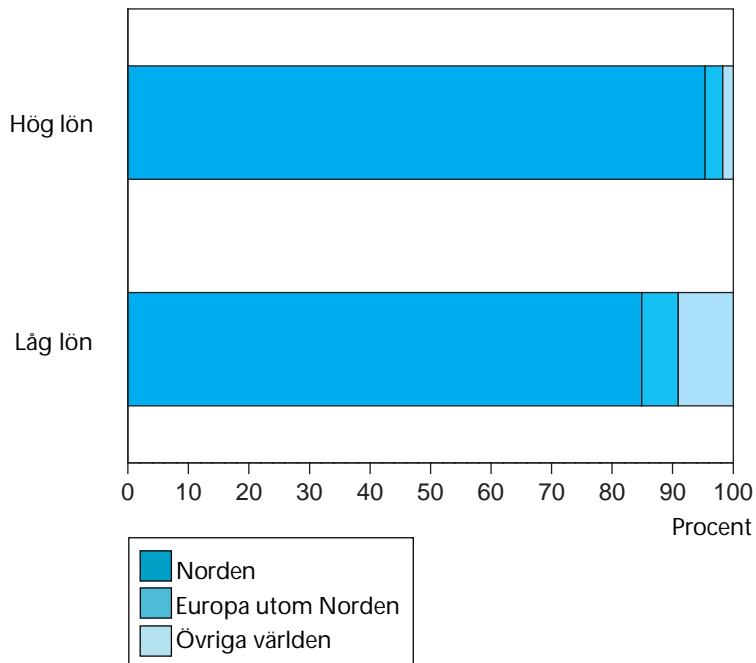
Diagram 29 Fördelning på civilstånd

De flesta med hög lön är gifta

Personernas civilstånd skiljer sig åt och betydligt fler i gruppen med de högsta lönerna är gifta. Detta hänger samman med att de i den gruppen även är äldre än personerna i gruppen med de lägsta lönerna. Till gruppen gifta räknas också registrerade partners, även om den gruppen är försvinnande liten både bland de med låg och hög lön. Att gruppen skilda är något större bland de med hög lön kan också bero på att de är äldre i den gruppen.

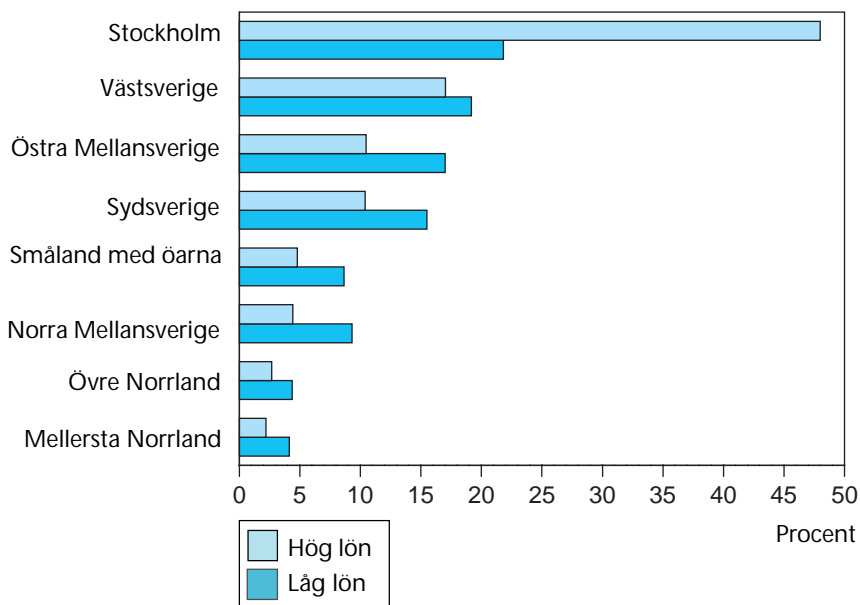
Diagram 30 Fördelning efter födelseland

De allra flesta har nordisk bakgrund

Cirka 95 % av de med höga löner har nordisk bakgrund och bland dem med låga löner är det cirka 85 % som har nordisk bakgrund. Av de resterande fem procenten bland de höglönlade kommer tre procent från ett annat europeiskt land och två procent från ett land utanför Europa. Bland de låglönlade kommer sex procent från ett annat europeiskt land och nio procent från något annat land. Det är alltså vanligare med utländsk härkomst bland de med de lägsta lönerna än de med de högsta lönerna.

Diagram 31 Fördelning efter region

Många med både höga och låga löner i Stockholm

Nästan 50 % av de med höga löner arbetar i Stockholmsregionen men även den största delen av de med låga löner finns där. Det kan förklaras med att i regionen finns en fjärdel av alla yrkesverksamma. Arbetskraftens fördelning i olika regioner visas i diagram 32. I alla övriga regioner finns det fler som tillhör gruppen med de lägsta lönerna än gruppen med de högsta lönerna.

Diagram 32 Arbetskraftens fördelning efter region

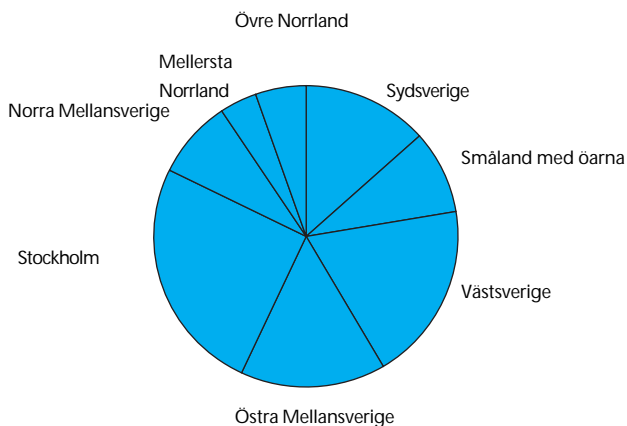
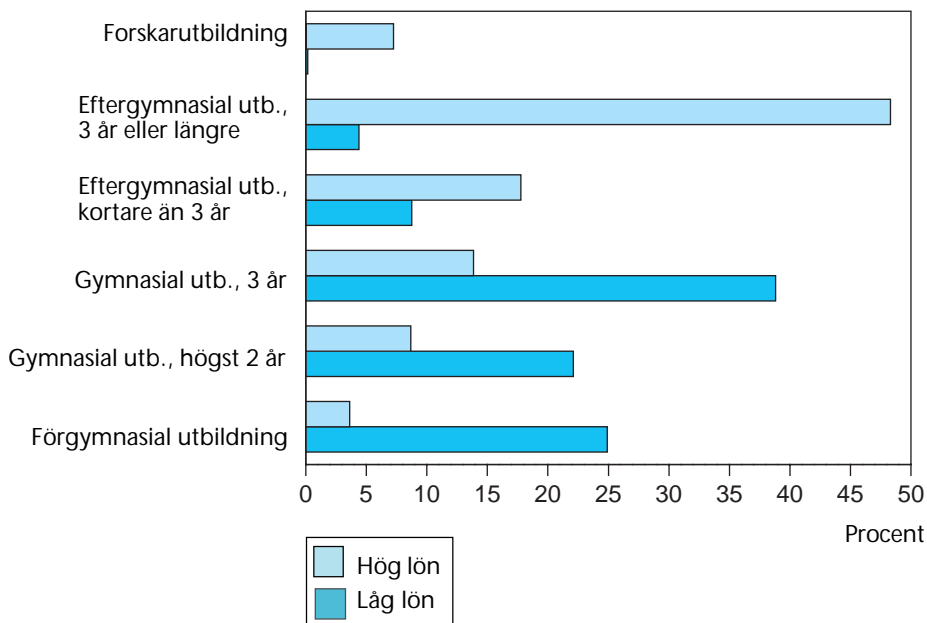

Diagram 33 Fördelning efter utbildningsnivå

Många med hög lön har lång utbildning

Nästan 50 % av de i gruppen med de högsta lönerna har en eftergymnasial utbildning som är tre år eller längre (exkl. forskarutbildning). Bland de i gruppen med låga löner är det vanligast att man har en treårig gymnasieutbildning. I diagram 34 visas förhållandet mellan olika utbildningsnivåer hos arbetskraften. Man kan bl.a se att den vanligaste nivån är tvåårig gymnasieutbildning.

Diagram 34 Arbetskraftens fördelning efter utbildningsnivå

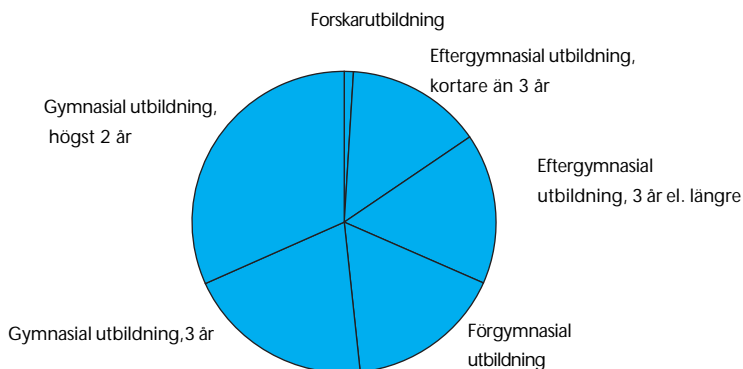
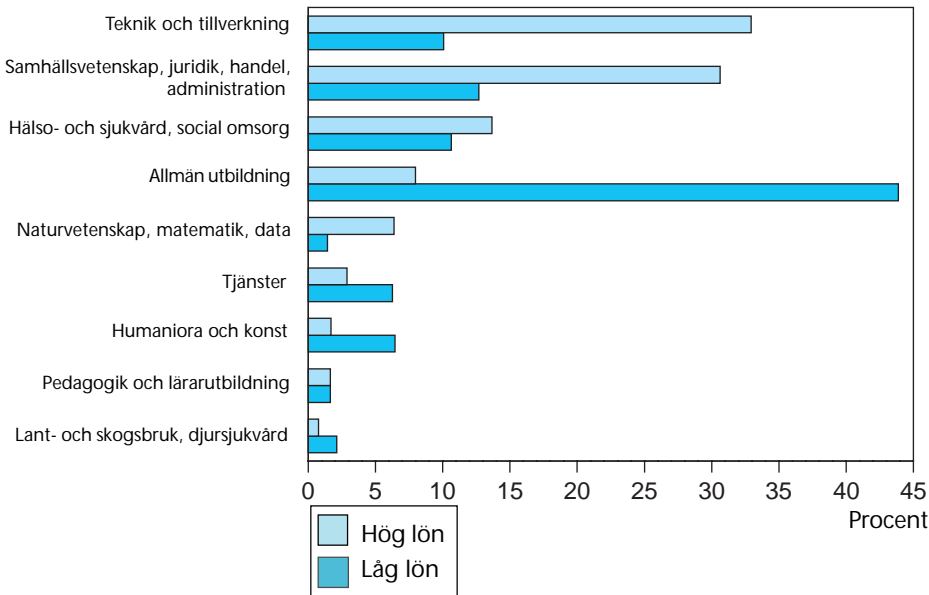

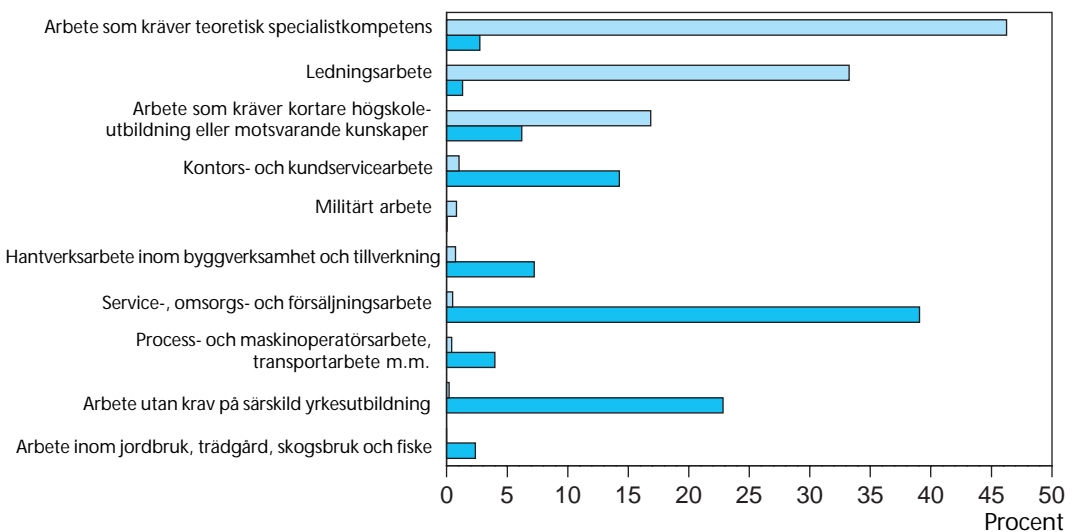
Diagram 35 Fördelning på utbildningsinriktning

De flesta med låga löner har en allmän utbildning

Över 60 % av de med höga löner har en utbildning inriktad mot teknik och tillverkning eller samhällsvetenskap, juridik, handel, administration. De flesta med låga löner har ingen speciell inriktning utan en allmän utbildning. Av de med utbildning mot pedagogik och lärarutbildning är fördelningen jämn mellan de med hög lön och låg lön. Inom alla inriktningar finns både människor med hög och låg lön.

Diagram 36 Fördelning på yrkesområde

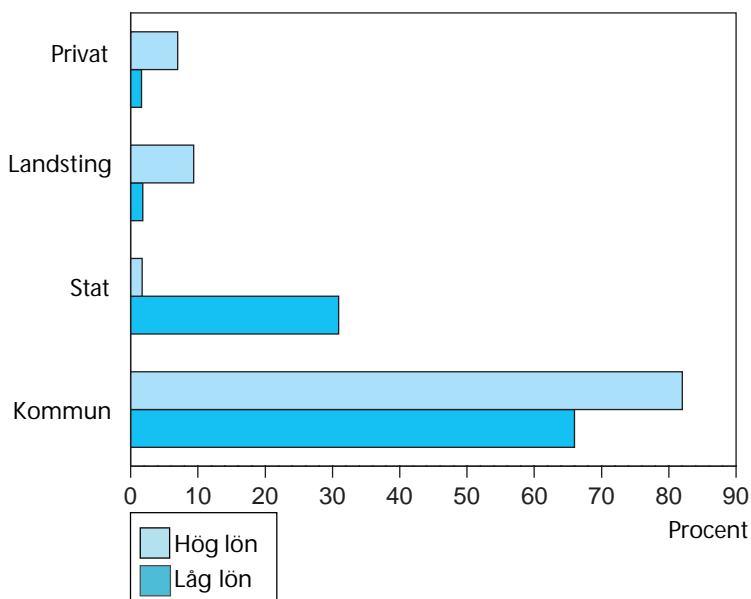

Högre utbildning ger oftare högre lön

Föga förvånande är att de med höga löner har ett arbete som kräver högskolestudier och de med låga löner har arbeten där det inte krävs någon längre utbildning.

De med högst löner finns till största delen i de tre yrkesområdena ledningsarbete, arbete som kräver teoretisk specialistkompetens, och arbete som kräver kortare högskoleutbildning eller motsvarande.

Diagram 37 Fördelning efter sektor

De flesta arbetar inom privat sektor

Både de med höga löner och de med låga löner arbetar till största delen inom privat sektor. Man måste dock komma ihåg att mer än dubbelt så många arbetar inom privat sektor än inom landsting, kommun och stat tillsammans. Även inom kommunerna finns många av de med lägst löner. Inom stat och landsting finns fler av de med höga löner än de med låga löner.

List of terms

administratörer i intresseorganisationer	administrative professionals of special-interest organisations
administratörer i offentlig förvaltning	public service administrative professionals
allmän grundutbildning	general education
antal	number
arbete som kräver kortare högskoleutbildning	technicians and associate professionals
arbete som kräver teoretisk specialistkompetens	professionals
arbete utan krav på särskild yrkesutbildning	elementary occupations
arbetsledare privat sektor	foreman privat sector
arkivarier, bibliotekarier m.fl.	archivists, librarians and related information
barnmorskor m.fl.	midwifery professionals and related workers
behandlingsassistenter, fritidsledare m.fl.	social work associate professionals
biblioteksassistenter m.fl.	library and filing clerks
biomedicinska analytiker	life science technicians
bokförings- och redovisningsassistenter m.fl.	numerical clerks
brevbärare m.fl.	mail carriers and related workers
byggnads- och anläggningsarbetare	building frame workers
byggnadshantverkare	building finishers
chefer för mindre företag och enheter	managers of small enterprises
chefer för särskilda funktioner	other specialist managers
civilingenjörer, arkitekter m.fl.	engineers, architects and related professionals
dataspecialister	computing professionals
datatekniker och dataoperatörer	computer associate professionals
djuruppfödare och djurskötare	animal producers and related workers

drejare, glashyttarbetare, dekorations- målare m.fl.	potters, glass-makers and related trades workers
drift- och verksamhetschefer	production and operations managers
driftmaskinister	power-production and related plant operators
däckspersonal	ships' deck crews and related workers
eftergymnasial utbildning, 3 år eller längre	post-secondary education, 3 years or longer
eftergymnasial utbildning, kortare än 3 år	post-secondary education, shorter than 3 years
elmontörer, tele- och elektronikreparatörer	electrical and electronic equipment mechanics and fitters
fordonsförare	motor-vehicle drivers
fotografer, ljud- och bildtekniker, sjukhustekniker m.fl.	optical and electronic equipment operators
forskarutbildning	postgraduate education
frisörer och annan servicepersonal	other personal services workers
fysiker, kemister m.fl.	physicists, chemists and related professionals
företagsekonomer och personaltjänstemän	business professionals
förgymnasial utbildning, kortare än 9 år	elementary school
förgymnasial utbildning, minst 9 år	9-year compulsory school
förskollärare, fritidspedagoger	pre-primary education teaching associate professionals
försäljare, demonstratörer m.fl.	salespersons and demonstrators
genomsnitt	average
gjutare, svetsare, plåtslagare m.fl.	metal moulders, welders, sheet-metal workers, structural-metal preparers and related trades workers
godshanterare och expressbud	transport labourers and freight handlers
grafiker m.fl.	craft printing and related trades workers
grundskollärare	primary education teaching professionals
gymnasial utbildning, högst 2 år	upper secondary school, 2 years or less
gymnasial utbildning, 3 år	upper secondary school, 3 years

gymnasielärare m.fl.	secondary education teaching professionals
handpaketerare och andra fabriksarbetare	manufacturing labourers
högre ämbetsmän och politiker	legislators and senior government officials
ingenjörer och tekniker	physical and engineering science technicians
instruktörer och andra lärare	other teaching associate professionals
journalister, konstnärer, skådespelare m.fl.	writers and creative or performing artists
jurister	legal professionals
kassörer m.fl.	cashiers, tellers and related clerks
konfidensintervall	confidence interval
kontorspersonal övrig	other office clerks
kontorssekreterare och dataregistrerare	office secretaries and data entry operators
kundinformatörer	client information clerks
kvinnor	women
köks- och restaurangbiträden	helpers in restaurants
lager och transportassistenter	stores and transport clerks
landstingskommunal sektor	county council sector
lantmästare, skogsmästare m.fl.	agronomy and forestry technicians
ledningsarbete	legislators, senior officials and managers
lokförare m.fl.	locomotive-engine drivers and related workers
läkare, tandläkare m.fl.	doctors, dentists and related workers
län	county
maskinförare	agricultural and other mobile-plant operators
maskinoperatörer och montörer, övriga	other machine operators and assemblers

maskinoperatörer, grafisk industri, pappersvaruindustri	printing-, binding- and paper-products machine operators
maskinoperatörer, gummi- och plastindustri	rubber- and plastic-products machine operators
maskinoperatörer, kemisk-teknisk industri	chemical-products machine operators
maskinoperatörer, livsmedels-industri m.m.	food and related products machine operators
maskinoperatörer, metall- och mineralbehandling	metal- and mineral-products machine operators
maskinoperatörer, textil-, skinn- och läderindustri	textile-, fur- and leather-products machine operators
maskinoperatörer, trävaruindustri	wood-products machine operators
maskin- och motorreparatörer	machinery mechanics and fitters
matematiker och statistiker	mathematicians and statisticians
median	median
militärer	armed forces
montörer	assemblers
målare, lackerare, skorstensfejare m.fl.	painters, building structure cleaners and related trades workers
månadslön	monthly salary
män	men
möbelsnickare, modellsnickare m.fl.	wood treaters, cabinet-makers and related trades workers
offentlig	public
pedagoger, övriga	other teaching professionals
pedagogisk utbildning	teacher training
percentil	percentile
polis	police officers and detectives
primärkommunal sektor	primary local authorities sector
privat sektor	private sector
processoperatörer, kemisk basindustri	chemical-processing-plant operators
processoperatörer, trä- och pappersindustri	wood-processing- and papermaking-plant operators

psykologer, socialsekreterare m.fl.	psychologists, social work and related professionals
redovisningsekonomer, administrativa assistenter	administrative associate professionals
renhållnings- och återvinningsarbetare	garbage collectors and related labourers
resevärdar m.fl.	travel attendants and related workers
samhälls- och språkvetare	social science and linguistics professionals (except social work professionals)
sektor	sector
servicearbete övriga	other sales and services elementary occupations
service-, omsorgs- och försäljningsarbete	service workers and shop sales workers
sjukgymnaster, tandhygienister m.fl.	health associate professionals (except nursing)
sjuksköterskor	nursing associate professionals
sjukvård	medical services
skogsbrukare	forestry and related workers
skräddare, tillskärare, tapetserare m.fl.	garment and related trades workers
slaktare, bagare, konditorer m.fl.	food processing and related trades workers
smeder, verktygsmakare m.fl.	blacksmiths, tool-makers and related trades workers
speciallärare	special education teaching professionals
speditörer, platsförmedlare m.fl.	business service agents and trade brokers
statlig sektor	state sector
storphushålls- och restaurangpersonal	housekeeping and restaurant services workers
städare m.fl.	helpers and cleaners
sysselsatta	employees
säkerhets- och kvalitetsinspektörer	safety and quality inspectors
säkerhetspersonal	protective services workers
säljare, inköpare, mäklare m.fl.	finance and sales associate professionals
tidningsdistributörer, vaktmästare m.fl.	doorkeepers, newspaper and package deliverers and related workers
totalt	total

tull-, taxerings- och social- försäkringstjänstemän	customs, tax and related government associate professionals
universitets- och högskollärare	college, university and higher education teaching professionals
utbildning	education
utbildning för humanoria och konst	humanities and arts
utbildning för hälso- och sjukvård, social omsorg	health care and nursing, social care
utbildning för lant- och skogsbruk samt djursjukvård	agriculture and forestry, veterinary medicine
utbildning för naturvetenskap, matematik och data	natural sciences, matematics and computing
utbildning för pedagogik och lärarutbildning	teaching methods and teacher education
utbildning för samhällsvetenskap, juridik, handel, administration	social sciences, law, commerce, administration
utbildning för teknik och tillverkning	engineering and manufacturing
utbildning för tjänster	services
verkställande direktörer, verkschefer m.fl.	directors and chief executives
vård- och omsorgspersonal	personal care and related workers
växtodlare inom jordbruk och trädgård	market gardeners and crop growers
växtodlare och djuruppfödare, blandad drift	crop and animal producers
yrke	occupation
yrkesgrupp	occupational group
yrkesområde	occupational field
ålder	age
övrig(a)	other(s)

